

॥ ८ ॥ क्षत्ताविदुरः ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ लब्धुलब्धाश्चरस्मिंतुं शक्यादतिशेषः ॥ १४ ॥ १५ ॥ असंहायाः उत्कोचादिना अभेयाः ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ पटलंसमूहं ॥ २० ॥
कोष्ठागारंधान्यादिसामयीगृहं गुणीभवेत्बहुगुणिभावांगच्छेत् ॥ २१ ॥ व्यवहारः अर्थिप्रत्यर्थिनोर्विवादे निर्णयः फलोदयः अर्थिन्यवृत्ते सति अर्थ्यमानद्विगुणोद्वेगो राज्ञापाहः प्रत्यर्थिन्यवृत्ते सति यावदर्थ्यमा

एतन्मेसंशयस्यास्यराजधर्मन्सुदुर्विदान् ॥ बृहस्पतिसमोबुध्याभवान्शंसितुमर्हति ॥ ८ ॥ शंसितापुरुषव्याघ्रत्वन्नःकुलहितेरतः ॥ क्षत्ताचैकोमहाप्राज्ञोयो
नःशंसतिसर्वदा ॥ ९ ॥ त्वत्तःकुलहितंवाक्यंश्रुत्वारज्यहितोदयं ॥ अमृतस्याव्ययस्येवतप्तःस्वप्स्याम्यहंसुखं ॥ १० ॥ कीदृशाःसन्निकर्षस्याभृत्याःसर्वगुणा
न्विताः ॥ कीदृशैःकिंकुलीनैवासहयात्राविधीयते ॥ ११ ॥ नद्येकोभृत्यरहितोराजाभवतिरक्षिता ॥ राज्यंचेदंजनःसर्वस्तकुलीनोभिकाक्षति ॥ १२ ॥ भीष्म
उवाच नचप्रशास्तुराज्यंहिशक्यमेकेनभारत ॥ असहायवतातातनैवार्थाःकेचिदप्युत ॥ १३ ॥ लब्धुलब्ध्याद्यपिसदारक्षितुंभरतर्षभ ॥ यस्यभृत्यजनः
सर्वोज्ञानविज्ञानकोविदः ॥ १४ ॥ हितैषीकुलजःस्निग्धःसराज्यफलमश्नुते ॥ १५ ॥ मंत्रिणोयस्यकुलजाअसंहार्याःसहोषिताः ॥ नृपतेर्मतिदाःसंतःसंबंधज्ञान
कोविदाः ॥ १६ ॥ अनागतविधातारःकालज्ञानविशारदाः ॥ अतिक्रान्तमशोचंतःसराज्यफलमश्नुते ॥ १७ ॥ समदुःखसुखायस्यसहायाःप्रियकारिणः ॥ अ
र्थोचितापराःसत्याःसराज्यफलमश्नुते ॥ १८ ॥ यस्यनार्तोजनपदःसन्निकर्षगतःसदा ॥ अक्षुद्रःसत्यथालंबीसराजाराज्यभाग्भवेत् ॥ १९ ॥ कोशाख्यपटलंयस्य
कोशष्टद्विकरैर्नरैः ॥ आसैस्तुष्टैश्चसततंचीयतेसदृपोत्तमः ॥ २० ॥ कोष्ठागारमंसहार्थैरानैःसंचयतत्परैः ॥ पात्रभूतैरलुब्धैश्चपाल्यमानंगुणीभवेत् ॥ २१ ॥ व्यव
हारश्चनगरेयस्यकर्मफलोदयः ॥ दृश्यतेशंखलिखितःस्वधर्मफलभाङ्गनृपः ॥ २२ ॥ संगृहीतमनुष्यश्चयोराराजराजधर्मवित् ॥ षड्गुं प्रतिगृह्णातिसधर्मफलमश्नुते ॥
॥ २३ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिप० राजध० पंचदशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११५ ॥ ॥ ११५ ॥ भीष्मउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासपुरातन ॥ निदर्श
नंपरंलोकेसज्जनानाचरितेसदा ॥ १ ॥ अस्यैवार्थस्यसदृशंयच्छ्रुतंमेतपोवने ॥ जामदग्न्यस्यरामस्ययदुकृच्छ्रसत्तमैः ॥ २ ॥

नंअर्थिनेदाप्यंतावनेवराजदंडश्चफलपर्यंतः तत्रदृष्टांतः शंखलिखितइति यथाफलमात्रत्वेनेशंवेनलिखितस्यहस्तच्छेदोराजानं प्रतिषेधयित्वाकारितस्तद्वदित्यर्थः ॥ २ ॥ षड्वर्गसंधिविग्रहादिकं ॥ २ ॥
इतिशांतिप० रा० नै० आ० पंचदशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११५ ॥ ॥३॥ अत्रेति अत्रवक्ष्यमाणेउत्तमाधममध्यमस्थानेषु क्रमादुत्तमाधममध्यमाएवयोज्या नतु उच्चस्थानेनीचो नियोज्य इत्यस्मिन्नर्थे निदर्शनं श्वदृष्टांतरूपं इतिहासमुदाहरति ॥ १ ॥ अस्यैववक्ष्यमाणस्य ॥ २ ॥